

6-10 LAT

KUMPEL

DLA POLONII

E-MAGAZYN DLA DZIECI POLONIJNYCH Z CAŁEGO ŚWIATA
WYDANIE 2/2020

Kto Ty jesteś? Polak mały!

ENCYKLOPEDIA POLSKI:
Naj... w Polsce

W ŚWIECIE LEKTUR:
Warszawska Syrenka

MÓWIĘ PO POLSKU:
Kolorowe powiedzonka

POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:
Żubr – król puszczy

GOŚĆ Z POLSKI:
Małgorzata Zdziechowska
– Polska dr Dolittle

DOBRE POLSKIE KSIĄŻKI
do poczytania

POZNAJEMY SIĘ:
Klara z Wielkiej Brytanii

KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:
Mikołaj Kopernik

CZEŚĆ!

Tak się cieszymy, że spodobał Wam się pierwszy numer magazynu „Kumpel dla Polonii”. 😊 Dziękujemy za wszystkie e-maile, polubienia, komentarze... A w drugim numerze mamy dla Was jeszcze więcej ciekawostek i niezwykłych spotkań. Dowiedziecie się na przykład o kilku miejscach, które są „naj” w Polsce. Poznacie żubra – jednego z najbardziej znanych polskich zwierząt. Spotkacie się z Małgosią Zdziechowską, podróżniczką, która kocha zwierzaki i opiekuje się nimi.

„Kumpel dla Polonii” powstał właśnie dla Was – dzieci polonijnych z całego świata. Zapraszamy Was na wspólną przygodę.

Zapraszam do czytania,
Agnieszka Wyganowska
redaktor naczelna
„Kumpel dla Polonii”

- s. 4 **WIEM WIĘCEJ O POLSCE:** Kto ty jesteś? Polak mały.
- s. 6 **ENCYKLOPEDIA POLSKI:** Naj... w Polsce.
- s. 8 **W ŚWIECIE LEKTUR:** Warszawska Syrenka.
- s. 12 **MÓWIĘ PO POLSKU:** Kolorowe powiedzonka.
- s. 14 **PISZĘ PO POLSKU:** Kiedy piszemy „ó”?
- s. 16 **POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:** Żubr – król puszczy.
- s. 18 **CZYTAMI WIEM:** Psie sprawy.
- s. 20 **SPRAWDZAM SIĘ:** Zadania i łamigłówki o Polsce.
- s. 24 **GOŚĆ Z POLSKI:** Małgorzata Zdziechowska – Polska dr Dolittle.
- s. 28 **DOBRE POLSKIE KSIĄŻKI:** Warto przeczytać!
- s. 30 **WIEM, JAK TO ZROBIĆ:** Smaczne zwierzaki cudaki.
- s. 32 **MOJEMALOWANKI:** Co wiesz o swoim przyjacielu?
- s. 34 **POŚMIEMYSIĘ:** Rozgadane zwierzaki. 😊
- s. 36 **POZNAJEMY SIĘ:** Klara z Wielkiej Brytanii.
- s. 38 **KONKURSY I AKCJE DLA POLONIJNYCH DZIECI**
- s. 40 **KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:** Mikołaj Kopernik.

ZAPRASZAMY WAS DO TWORZENIA E-MAGAZYNU „KUMPEL DLA POLONII”! DZIECI I DOROSŁYCH, OCZYWIŚCIE!

UWAGA, DZIECI!

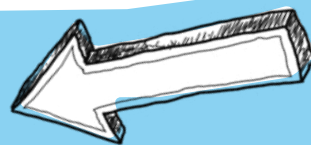
Możecie się pokazać – wystarczy przysłać zdjęcia i opowiedzieć o sobie i swoich pasjach. Więcej informacji na s. 37.

Przysyłajcie też ulubione żarty w języku polskim, chętnie je opublikujemy – informacje, jak to zrobić, znajdziecie na stronie 34.

A może macie swoje ulubione polskie książki – opowiedzcie nam o nich, a Wasze recenzje pojawią się w rubryce „Dobre polskie książki”.

UWAGA, RODZICE, NAUCZYCIELE, BIBLIOTEKARZE!

W Waszej polonijnej szkole dzieje się coś ciekawego, planujecie duże wydarzenie lub konkurs dla polonijnych dzieci i młodzieży – napiszcie nam o tym. Opublikujemy informacje, pomożemy Wam dotrzeć do szerszego grona odbiorców.

Nasz e-mail: redakcja@kumpel.com.pl.

**KUMPEL
DLA POLONII**

POLSKIE BRACTWO
KAWALERÓW GUTENBERGA

E-magazyn „Kumpel dla Polonii” tworzą:

Koordynator projektu
prof. dr hab. Dariusz Kuźmina

Redaktor naczelna
Agnieszka Wyganowska

Skład i łamanie graficzne
Ilustratorka Dorota Domagała

Okladka: Pressmaster/Shutterstock.com

Zdjęcia: Shutterstock.com, Pixabay.com, Unsplash.com, domena publiczna/Wikimedia Commons

Adres redakcji:
e-mail: redakcja@kumpel.com.pl
ul. Zagójska 7, lok. 5
04-160 Warszawa

Dystrybucja:
Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Wydawca:
Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga
ul. Marywilska 34 E
03-228 Warszawa

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Kto ty jesteś? Polak mały

Czy wiesz, że ten wiersz jest także o Tobie?

Władysław Bełza

„KATECHYZM POLSKIEGO DZIECKA”

- Kto ty jesteś?
- Polak mały.
- Jaki znak twój?
- Orzeł biały.
- Gdzie ty mieszkasz?
- Między swemi.
- W jakim kraju?
- W polskiej ziemi.
- Czym ta ziemia?
- Mą Ojczyzną.
- Czym zdobyta?
- Krwią i blizną.
- Czy ją kochasz?
- Kocham szczerze.
- A w co wierzysz?
- W Polskę wierzę.
- Coś ty dla niej?
- Wdzięczne dziecię.
- Coś jej winien?
- Oddać życie.

Zmiana pierwszej strofki
dla dziewczynek:

- Kto ty jesteś?
- Polka mała.
- Jaki znak twój?
- Lilia biała.
- itd.

KTO TO JEST PATRIOTA?

Może nim być człowiek, który:

- zawsze pamięta, że jest Polakiem,
- dba o polską mowę, uczy się języka polskiego,
- zna historię, czyli dawne dzieje swojej ojczyzny,
- kocha swoją rodzinę i ojczyznę, nie jest egoistą (nie myśli tylko o sobie),
- jest gotowy wiele poświęcić, wiele oddać za swój kraj (czasami nawet życie).

Wyczytasz to także z innych wierszy Władysława Bełzy: „O celu Polaka”, „Czym będę?”, „Co kochać?”, „Polska mowa” i „Modlitwa polskiej dziewczynki”.

ZAPAMIĘTAJ TO SŁOWO!

Patriota to ktoś, kto bardzo kocha swoją ojczyznę.

ZADANIA DLA CIEBIE

1. Która z flag jest flagą Polski?

A.

B.

C.

D.

2. Jaki tytuł ma hymn Polski?

- A. „Bogurodzica”
- B. „Czerwone maki na Monte Cassino”
- C. „My, Pierwsza Brygada”
- D. „Mazurek Dąbrowskiego”

3. Co należy robić podczas śpiewania hymnu Polski?

- A. Trzymać ręce w kieszeniach.
- B. Stać na baczność.
- C. Żuć gumę.
- D. Gwizdać.

Odpowiedzi:
1. C, 2. D, 3. B.

Naj... w Polsce

ŻUŁAWY

→ **NAJNIŻEJ** położony teren

Polska ma budowę łatwą do zapamiętania. Po jednej stronie góry i duże wysokości, a po drugiej – morze i niziny. Fragment kraju przy ujściu Wisły do morza to depresja. Co to znaczy? Nieco ponad jedna czwarta tego terenu znajduje się poniżej poziomu morza. Jeśli ludzie nie zaczną dbać o Ziemię i lodowce nadal będą się topić tak szybko, to region ten, jako pierwszy w Polsce, zniknie pod wodą.

Żuławy, miasto Elbląg

Najwyższy szczyt Polski?

Rysy w Tatrach.

A najwyżej położona miejscowość?

ZAKOPANE

→ **NAJWYŻEJ** położone polskie miasto

Znajduje się na wysokości nawet 1125 metrów nad poziomem morza. Na północy rozciąga się pasmo Gubałówki, a na południu nad miastem góruje Giewont. Często na Zakopane mówi się, że to zimowa stolica Polski, bo wiele osób przyjeżdża tu na zimowy wypoczynek.

RACZKI ELBLĄSKIE I MARZĘCINO

→ NAJNIŻEJ położone miejscowości

Pomiary wskazują, że wieś Raczki Elbląskie znajduje się prawie 2 metry poniżej poziomu morza. Najniższy punkt na terenie miejscowości jest oznaczony tablicą informacyjną. Co ciekawe, na słupie zaznaczono poziom morza. Stańcie obok – na pewno was zakryje! W Marzęcinie jest kilka punktów położonych jeszcze niżej.

ZĄB

→ NAJWYŻEJ położona polska wieś

Ząb leży na północnym stoku Gubałówki. Wioska jest stara, została założona w 1620 roku. Kto jest najbardziej znanym mieszkańcem Zębu? Kamil Stoch! Mistrz skoków narciarskich wychowywał się właśnie tutaj.

OBSERWATORIUM

NA KASPROWYM WIERCHU

→ NAJWYŻEJ położony budynek

Można wejść szlakiem albo (jeśli ktoś jest leniwy i nie zrażają go tłumy w kolejce do kas) wjechać wagonikiem. Kasproy Wierch ma szczyt na wysokości 1987 metrów nad poziomem morza.

To równocześnie „adres” najwyższego położonego budynku w Polsce. Obserwatorium meteorologiczne zostało otwarte w 1938 roku, a więc ponad 80 lat temu.

CIEKAWY!

Rysy, najwyższy szczyt Polski, mają 2499 metrów nad poziomem morza. W Europie rekord wysokości należy do Mont Blanc w Alpach – 4808 metrów nad poziomem morza. Natomiast najwyższy na świecie jest Mount Everest w Himalajach – 8848 metrów nad poziomem morza.

Warszawska Syrenka

Na podstawie legendy „Syrena” Artura Oppmana opowiada Ola Pryczkowska.

Przed wieloma laty na miejscu dzisiejszej Warszawy leżała mała osada. Jej mieszkańcy trudnili się łowieniem ryb, których pełno wówczas było w Wiśle. Pewnego dnia w źródelku leśnego potoku, co to blisko osady płynął, zamieszkała piękna syrena. Włosy miała czarne, oczy szafirowe, a twarzyczkę tak cudną, że każdemu, kto na nią spojrzał, ciepło się robiło na sercu. Syrena była kobietą, lecz zamiast nóg miała rybi ogon. Śliczne to stworzenie wychodziło na polankę każdego wieczoru tuż przed zachodem słońca lub przy pełni Księżyca, by śpiewać ludziom cudne pieśni. Pewnego dnia syreni śpiew usłyszał jeden z mieszkańców osady, Szymon. Opowiedział o tym swemu kumowi Mateuszowi, a potem pustelnikowi Błażejowi. Razem złapali syrenkę i skrupowali jej ręce powrósem z witek wierzbowych. Rybacy chcieli ją odwieźć do Czerska, aby swym głosem umilała czas na książęcym dworze. Ponieważ jednak noc była jeszcze ciemna, odłożyli podróż do rana, opiekę nad syrenką powierzyli zaś pastuchowi Staszкови. Zapomnieli mu tylko powiedzieć, by zatkał uszy, gdyż syrena śpiewem potrafi oczarować każdego człowieka. Staszek, gdy usłyszał piękną pieśń, zrobił wszystko, o co go syrenka poprosiła: rozwiązał jej pęta i wypuścił na wolność. A gdy syrenka była nad brzegiem rzeki, przyrzekła ludziom, że za ich niewdzięczność nigdy więcej się nie pokaże. Ale obiecała też, że gdy dla ich potomków nastaną ciężkie czasy, śpiewać im będzie w rzece o zwycięstwie, sile i nadziei. Potem skoczyła do Wisły i... słowa danego dotrzymała.

TWÓJ

SŁOWNICZEK

KUM – towarzysz, przyjaciel, kolega.

HERB – godło państwa lub na przykład miasta.

OSADA – mała miejscowość (lecz nie miasto).

OSADA RYBACKA – miejscowość, w której ludzie zajmują się łowieniem ryb.

PASTUCH – osoba pasąca na przykład krowy.

POWRÓSŁO – sznur skręcony ze słomy. W naszej legendzie powrósto skręcone było jednak z wierzbowych witek (cienkich i giętkich gałązek).

PUSTELNIK – człowiek, który żyje z daleka od innych ludzi i spędza czas głównie na modlitwie i rozmyślaniach.

SZAFIR – bardzo intensywny ciemnoniebieski kolor.

Sprawdź, co zapamiętałeś z lektury!

1. Czym zajmowali się mieszkańcy osady?

- a) Polowaniem na zwierzęta.
- b) Łowieniem ryb.
- c) Wypiekaniem pierników.

2. Kim był Błażej?

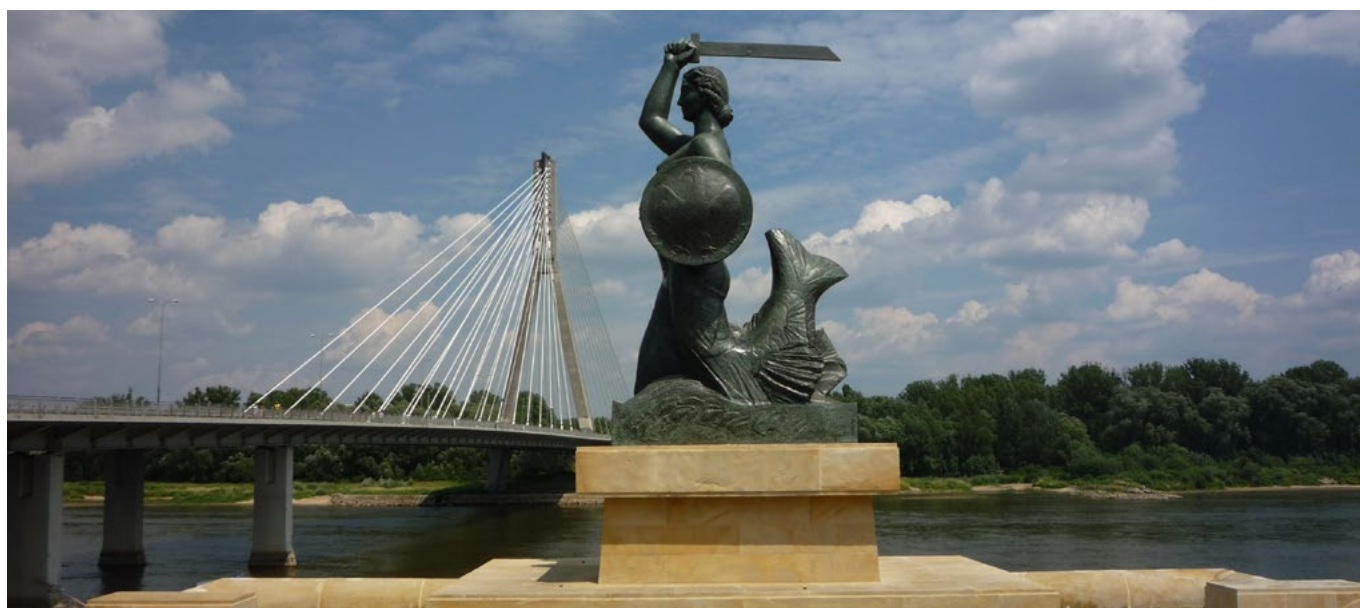
- a) Rybakiem.
- b) Myśliwym.
- c) Pustelnikiem.

3. Kto uwolnił syrenkę?

- a) Szymon.
- b) Mateusz.
- c) Staszek.

4. Co obiecała syrena ludziom?

- a) Że się im już nigdy więcej nie pokaże, ale będzie podtrzymywać na duchu ich potomków.
- b) Że przy każdej pełni Księżyca będzie dla nich tańczyła i śpiewała na polanie.
- c) Że się na nich zemści.

Odpowiedzi:

1. b, 2. c, 3. c, 4. a.

Ciekawe!

Syrenka jest w herbie miasta Warszawy.

Przyjrzyj się temu herbowi. W czerwonym polu znajduje się postać kobiety z rybim ogonem, z wzniesioną szablą w prawej ręce i okrągłą tarczą w lewej ręce. Włosy, szabla i tarcza są złote. Nad tarczą herbową znajduje się złota korona królewska.

Pomniki warszawskiej Syrenki znajdują się w kilku miejscach w Warszawie, na przykład na Starym Mieście czy w pobliżu mostu Świętokrzyskiego.

Zapamiętaj!

Nazwy miast piszemy wielką literą!

Zadanie dla Ciebie

Zapisz w linii poniżej dwa razy nazwę stolicy Polski.

A w drugiej linii napisz dwa razy nazwę miasta czy miejscowości, w której Ty mieszkasz.

GRY I ZABAWY? NIE MA SPRAWY!

Rozwiąż wszystkie zadania, a poznasz hasło główne.

1) Odgadnij, o jakie wyrazy chodzi. Z dopisanych liter utwórz nowy wyraz.

Tak mówi się inaczej o kolorze.

Np. „Stefek Burczymucha” lub „Lokomotywa”.

Zielona, pojawia się wiosną.

B A R			
W I E			
T R			

2) Odgadnij rebus.

~~Ż~~

~~ÓŁ~~

3) Rozszyfruj hasło, podstawiając pod kolejne liczby odpowiednie litery alfabetu.

20	21	17	13	10	4	2

A	Ą	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	W	X	Y	Z	Ź	Ż
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

4) Wykreśl z podanego niżej zestawu liter imiona: Błażej, Szymon i Mateusz, a z pozostałych liter otrzymasz hasło.

B P Ł A Ź O E J L S Z Y M S O N M A K T E U I S Z

Hasło główne: _____

Odpowiedzi:

1) **BARWA**, **WIERSZ**, **TRAWA**, czyli **WARSZAWA**, 2) **JEST**, 3) **STOLICA**,

4) **B P Ł A Ź O E J L S Z Y M S O N M A K T E U I S Z**, czyli zostaje hasło: **POLSKI**

Hasło główne: **Warszawa jest stolicą Polski.**

KOLOROWE POWIEDZONKA

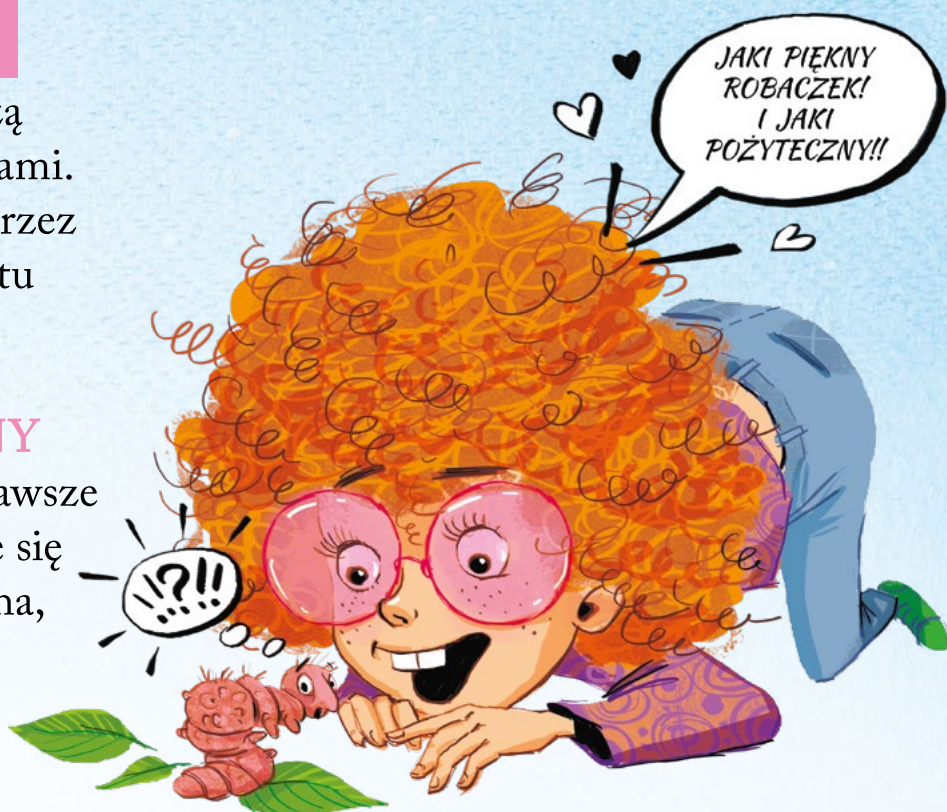
Mieć złote serce

Dobrze znać kogoś takiego, bo to osoba, która jest bardzo dobra. Zawsze można na nią liczyć, nigdy nie odmówi pomocy.

KTOŚ, KTO MA ZŁOTE SERCE, JEST SERDECZNY DLA LUDZI.

Patrzeć na świat przez różowe okulary

Takie osoby wcale nie noszą okularów z różowymi szklami. Ktoś, kto patrzy na świat przez różowe okulary, to po prostu optymistą. **CZŁOWIEK, KTÓRY DOSTRZEGA SAME DOBRE STRONY KAŻDEJ SYTUACJI.** Zawsze wierzy, że wszystko dobrze się skończy. Ciągłe się uśmiecha, jest beztrudny i szczęśliwy.

Myśleć, marzyć o niebieskich migdałach

Marzysz o niebieskich migdałach? Oj, to niedobrze, bo takie marzenia się raczej nie spełnią. Czy widziałeś kiedyś niebieskie migdały? No właśnie – nie ma takich, migdały są beżowo-brązowe.

**DLATEGO NIE MYŚL
O NIEBIESKICH
MIGDAŁACH, CZYLI
RZECZACH, KTÓRE
SĄ MAŁO WAŻNE LUB
NIEREALNE.**

Żółtodziób

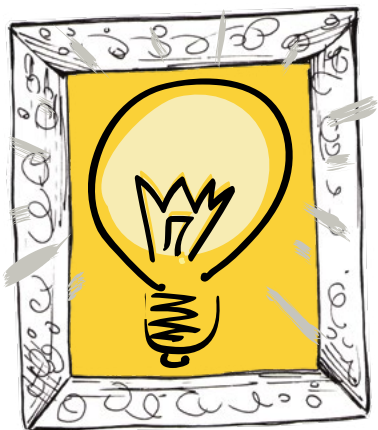
Różne stworzonka można nazwać żółtodziobem. Nawet człowieka! Co z tego wynika? Że żółtodziób nie musi mieć żółtego dzioba. 😊

**ŻÓŁTODZIÓB TO
PO PROSTU KTOŚ,
KTO JEST MŁODY,
NIEDOŚWIADCZONY.**

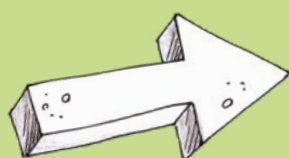
Łatwo kogoś takiego nabrać, bo jest naiwny. On po prostu niewiele jeszcze wie i umie.

W królestwie Ó

KIEDY PISZEMY „Ó”?

1.

W końcówkach

-ów (Rzeszów)

-ówka (makówka)

-ówna (Radziwiłówna)

WYJĄTKI:
zasuwka, wsuwka!

2. Kiedy „ó” wymienia się na „o”, „e”, „a”

miód – miody

siódemka – siedem

pomógł – pomaga

3.

W kilku wyrazach na początku:

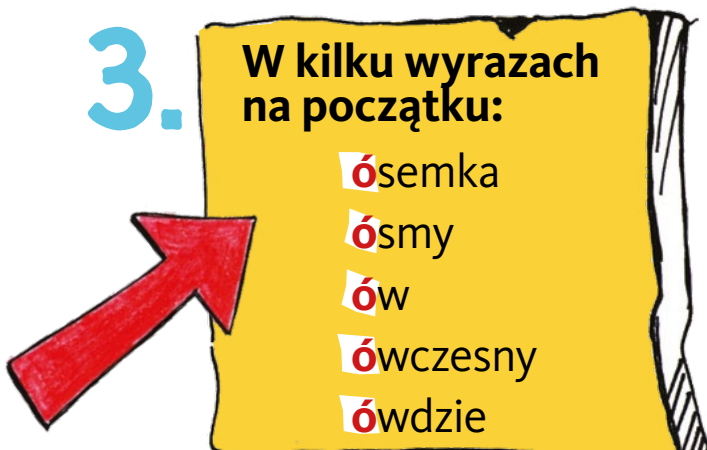
ósemka

ósmy

ów

ówczesny

ówdzie

Wpisz „ó” do wyrazów.

ŻUBR

– NAJWIĘKSZY SSAK
W EUROPIE

W Polsce jest ponad 1800 żubrów. Prawie połowa z tych, które żyją na wolności, mieszka w Puszczy Białowieskiej.

Gdzie jeszcze można spotkać żubry? Przyjrzyj się mapce.

Żubry jedzą przede wszystkim rośliny zielne i trawy. Zwierzęta te zjadają aż 50 kilogramów pokarmu dziennie.

Mama karmi małego żubrzyka przez co najmniej rok. Jak każdy ssak ssię on mleko.

Głowa żubra jest duża i ciężka. Charakterystyczne jest szerokie czoło. Do tego małe oczy i krótkie rogi skierowane do góry.

Kasztanowo-brunatne futro składa się z trzech warstw, dlatego wspaniale chroni podczas zimy. Latem trochę jaśnieje.

Zwróć uwagę na szyję żubra. Jest gruba, krótka, z wyraźnym podgardlem.

Przód ciała samców jest znacznie potężniejszy niż tył. Jest szeroki, masywny, z wyraźnym garbem, porośnięty długą, kudłatą grzywą.

Psie sprawy

KIEDY PIES
MACHA OGONEM?

Pies porusza ogonem odruchowo, nawet nie myśli o tym, żeby nim machać. A po co to robi? Kiedy pies macha ogonem na boki, zwykle świadczy to o jego radości. Gdy zwierzak jest gotowy do wykonania jakiegoś zadania, ma ogon wyprężony i nieruchomy. Kiedy piesek będzie się czegoś bał, ogon będzie podkulony, czyli zawinięty do dołu, czasem aż schowany pod brzuch.

DLACZEGO PIES RUSZA USZAMI?

Nie tylko psi ogon się porusza. Pieski umieją też poruszać uszami. Służą im do tego mięśnie, których mają dwa razy więcej niż ludzie. Na dodatek psy słyszą czterokrotnie lepiej niż my. Używają też uszu jak radaru. Zaledwie 6 sekund wystarczy im, by wykryć, skąd dochodzi jakiś dźwięk.

Niewiele osób
umie poruszać uszami.
A tobie by się udało?
Spróbuj teraz.

CZY WIESZ, ŻE...

Psy widzą świat w różnych
odcieniach żółtego, niebieskiego
i czarno-szarego. Znacznie lepiej
niż ludzie widzą za to
w ciemności.

Zadanie dla Ciebie

Pokoloruj ilustrację zgodnie z podanym obok kodem.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

KTO MA OCHOTĘ
POBAWIĆ SIĘ
Z NAMI?
RAZ, DWA, TRZY
- ZACZYNAAMY!

ZADANIE 1.

Uzupełnij luki we fragmencie
hymnu Polski odpowiednimi
wyrazami z ramki.

Szablą Polski Polakami zginęła marsz narodem Wisłę

Jeszcze Polska nie

Kiedy my żyjemy.

Co nam obca przemoc wzięła,

..... odbierzemy.

Marsz,, Dąbrowski,

Z ziemi włoskiej do

Za twoim przewodem

Złączym się z

Przejdziem, przejdziem Wartę,

Będziem

Dał nam przykład Bonaparte,

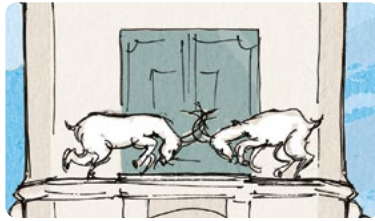
Jak zwyciężać mamy.

ZADANIE 2.

Połącz liniami w różnych kolorach nazwy polskich miast z ich symbolami.

GDAŃSK

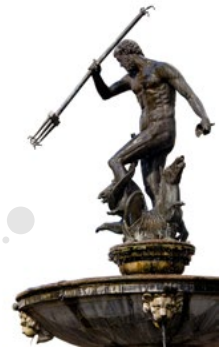

WARSZAWA

KRAKÓW

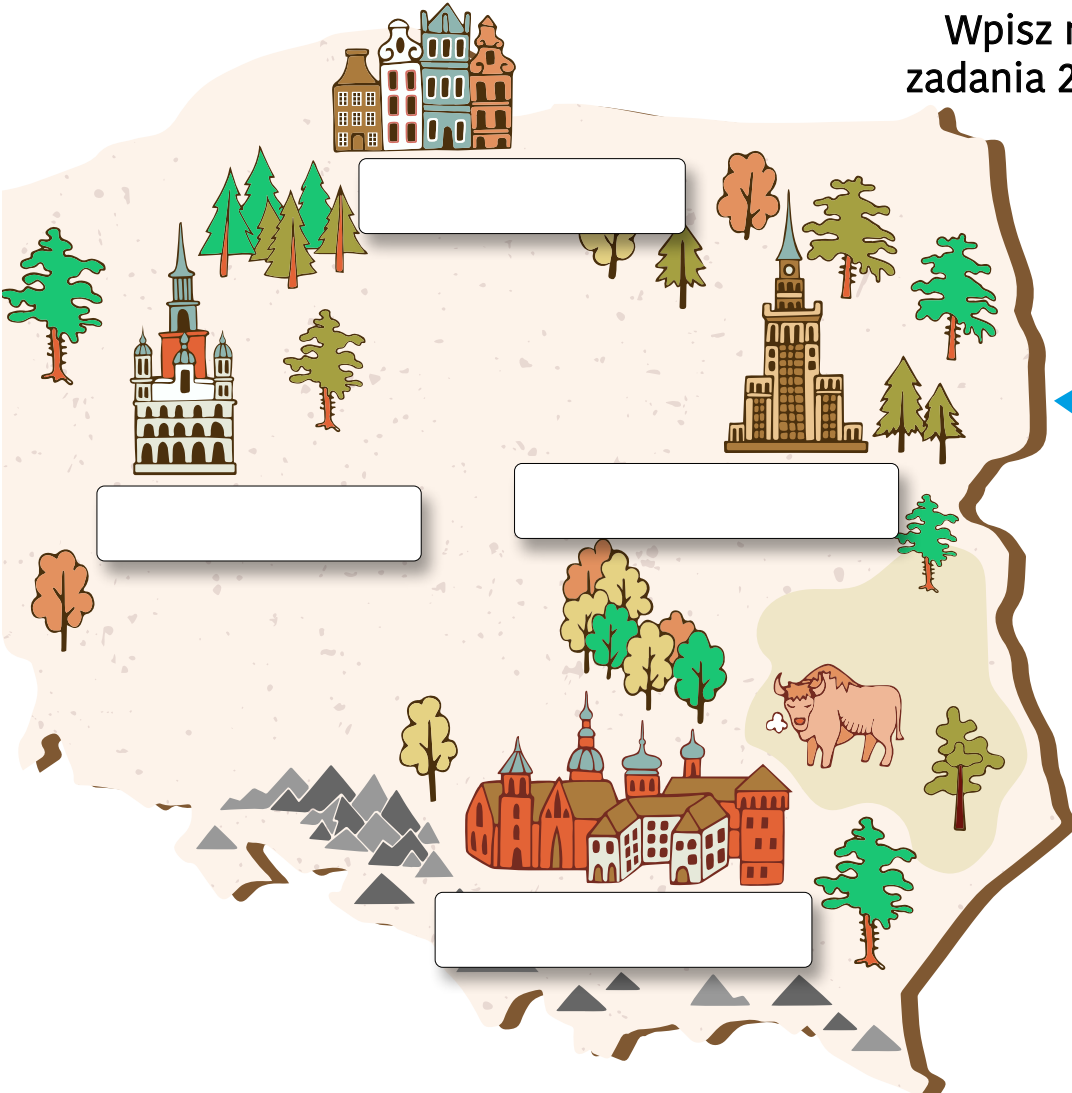

POZNAŃ

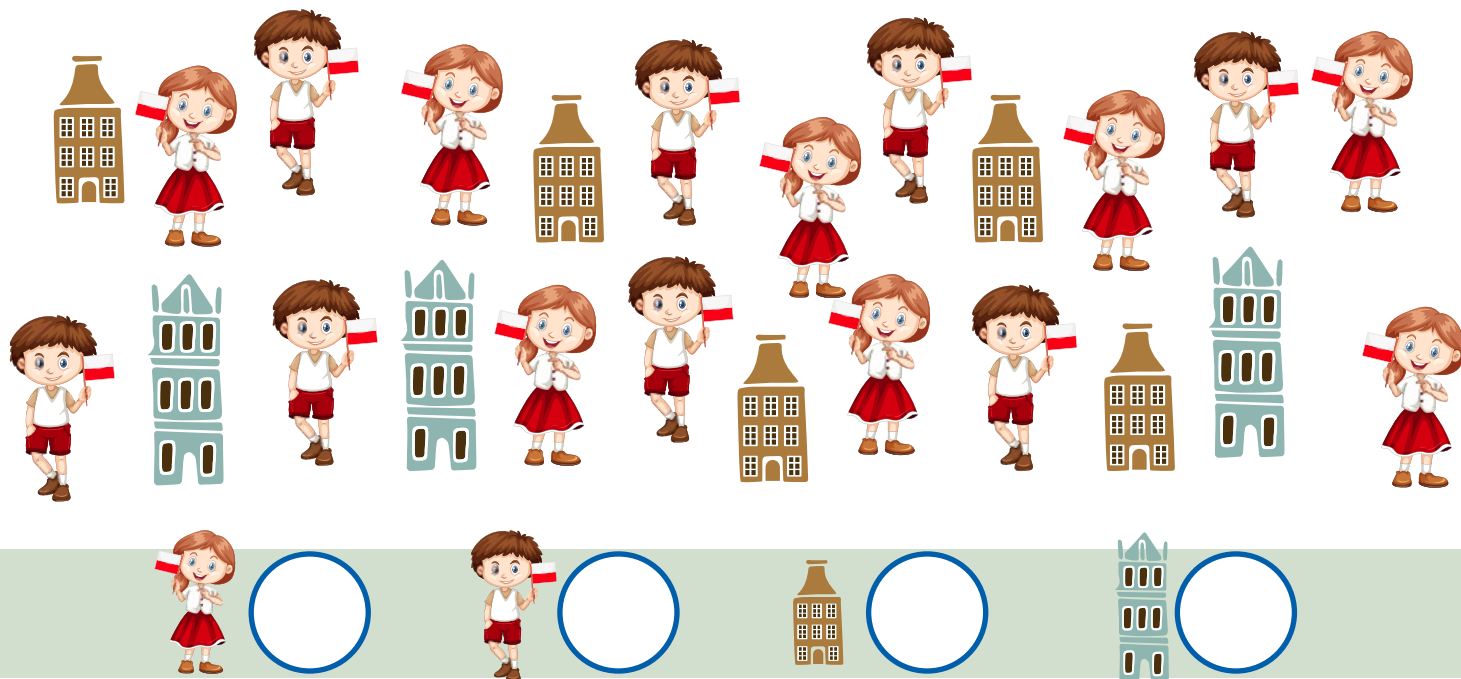
ZADANIE 3.

Wpisz nazwy polskich miast z zadania 2. w odpowiednie miejsca na mapie Polski.

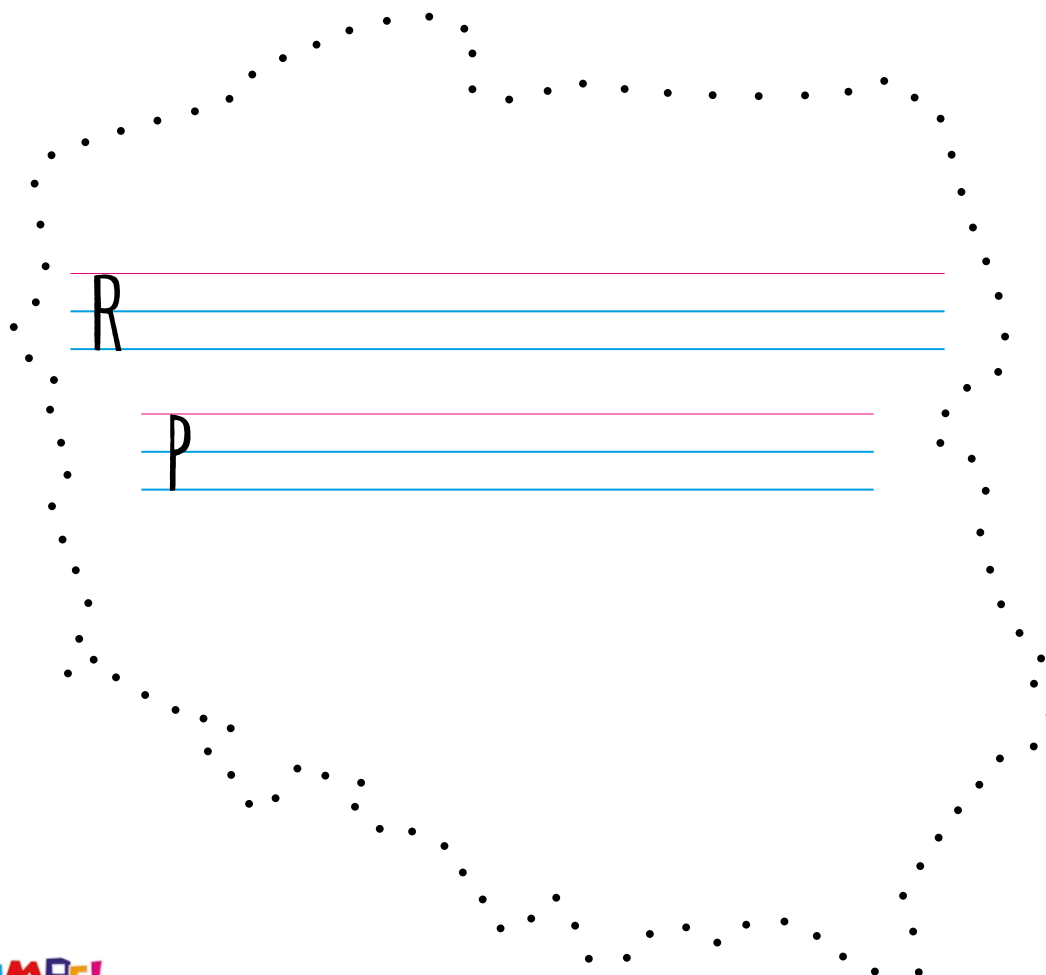
ZADANIE 4.

Policz osoby i budynki i wpisz w kółka odpowiednie liczby.

ZADANIE 5.

Połącz kropki i stwórz kształt Polski. Zapisz pełną nazwę państwa polskiego. Podaliśmy już pierwsze litery tych dwu wyrazów.

ZADANIE 6.

Odszukaj w ramce nazwy drzew, które rosną w Polsce.
Z pozostałych liter utwórz hasło.

lipa sosna buk
brzoza dąb
wierzba klon

O	B	R	Z	O	Z	A	J
D	Ą	B	C	L	I	P	A
Z	W	I	E	R	Z	B	A
Y	Z	S	O	S	N	A	N
K	L	O	N	A	B	U	K

Hasło:

--	--	--	--	--	--	--	--

Przepisz nazwę każdego drzewa do linii poniżej.
Niektóre nazwy są bardzo trudne, więc przyjrzyj im się dobrze.

lipa

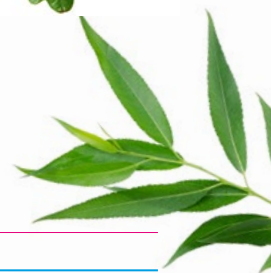
dąb

sosna

wierzba

buk

klon

brzoza

POLSKA DR DOLITTLE

Małgorzata Zdziechowska to dziennikarka i podróżniczka, ale przede wszystkim ogromna miłośniczka zwierząt. Jeździ na wolontariaty i odwiedziła już 53 państwa, by opiekować się dzikimi zwierzętami. O swoich ukochanych zwierzakach i opiece nad nimi pisze na stronie zdziechowska.pl oraz na Facebooku, a jej filmy z wypraw znajdziecie na YouTube. Jest też autorką książek dla dzieci, m.in. „Świat dzikich zwierząt” i „Zwierzaki podróżniczki Gosi”.

W Australii pani Małgosia opiekowała się osieroconą walabią.

Nazywamy Panią „Polską dr Dolittle”, bo Pani nie tylko kocha, ale i rozumie zwierzęta, a także pomaga im. Pamięta Pani swojego pierwszego pupila?

Pierwszym zwierzakiem, którym się osobiście opiekowałam, był chomik Sasanka. Miała nietypowe, płowe futro i jak na chomika bardzo długo żyła. Nawet weterynarze się dziwili.

Kiedyś zaopiekowaliśmy się osieroconym językiem, który sam nie przetrwałby zimy. Chyba myślał, że jestem jego mamą, bo mnie „ciamciał”. Brałam go gołymi rękami, bo do mnie nigdy nie wystawiał kolców. Na wiosnę wypuściliśmy go na wolność.

Czy już jako dziecko i nastolatka angażowała się Pani w wolontariat na rzecz zwierząt? A może wtedy miała Pani inne zainteresowania?

Zawsze mieliśmy w domu i u babci zwierzaki, i nimi się opiekowaliśmy, ale poza wyjątkami (żaba uratowana z laboratorium, wspomniany język) były to psy, koty, chomiki. Żeby zostać wolontariuszem w ośrodku dla dzikich zwierząt, trzeba mieć skończone 18 lat.

Co do innych zainteresowań, to zawsze uprawiałam sport (np. sporty walki), uwielbiam czytać i uczyć się języków obcych. Sporo też podróżowałam: najpierw z rodzicami po Polsce i krajach sąsiednich, potem coraz dalej.

Czytelnicy Pani bloga z zapartym tchem śledzą Pani przygody. My też jesteśmy ciekawi, jak wygląda Pani dzień, gdy jest Pani w ośrodku dla dzikich zwierząt?

W każdym ośrodku praca wygląda trochę inaczej. Na przykład w Australii wszystko kręciło się wokół maluchów, które karmiłam 6 razy dziennie. Rano przygotowywałam też 150 butelek mleka dla osieroconych kangurów. Resztę obowiązków wykonywałam pomiędzy karmieniami, np. sprzątałam klatki, zmywałam miski. To była praca 24 godziny na dobę. Niedawno wróciłam zaś z Brazylii. Moim głównym

zadaniem tam była opieka nad osieroconymi, uratowanymi mrówkojadami wielkimi: rano przygotowywałam im jedzenie, 3 razy dziennie karmiłam je i sprzątałam w ich klatce. Poza tym pomagałam innym pracownikom ośrodka.

Z jakiego powodu zwierzęta znajdują się w takich ośrodkach? Jakie zwierzęta trafiają pod Pani opiekę najczęściej?

Trafiają do nas zwierzęta, których mamy zostały zabite, a one miały trafić do prywatnych domów.

Zostały uratowane przed sprzedażą albo już po pobycie u kogoś. Moi ostatni podopieczni Maria i Joao – mrówkojady wielkie, to sierotki. Jeden został znaleziony przy ciele martwej mamy, a drugi na terenie, gdzie były pożary. Opiekowałam się dzikim sępem, którego ktoś próbował otruć, nosorożcem, którego mamę zabito z powodu rogu, żyrafą, która wpadła do dziury i nie mogła się wydostać. Historie są przeróżne.

Na Tasmanii opieki potrzebował wombat.

Pani Małgosia jako nastolatka z Krecikiem – synkiem Sasanki.

Podczas ostatniego wolontariatu w Brazylii pokochała Pani dwa mrówkojady. Maria i Joao skradły Pani serce, prawda?

To były największe przytulaski świata. Wyobraźcie sobie, że wchodzę do nich do klatki, a Maria łapkami obejmuje mnie za szyję i przytula się z całych sił. Joao też się czasami przytulał, ale on był raczej zabawowy. Często doprowadzał mnie do śmiechu. Bardzo pokochałam moje maluszki.

Karmienie osieroconego wyjca.

Na swoim profilu FB zamieszcza Pani zagadki dotyczące zwierząt. Czy ma Pani jakąś zagadkę dla polonijnych dzieci?

Z wyglądu nie są do siebie podobne, ale mają coś wspólnego: bardzo szybko potrafią poruszać językiem. O której parze mowa?

- A. *Leniwiec i słoń.*
- B. *Mrówkojad wielki i kolczatka australijska.*
- C. *Puma i koala.*
- D. *Żyrafa i wyjec.*

Bardzo dziękujemy za rozmowę.

Tak dużo wie Pani o zwierzętach. Czy może nam Pani zdradzić jakąś zwierzakową tajemnicę?

Nie wiem, czy to tajemnice, ale ciekawostki na pewno: likaony podejmują decyzje w głosowaniu za pomocą kichania. Hieny cętkowane potrafią liczyć do trzech. Wiewiórka, pandka ruda i margaj potrafią schodzić z drzewa głową w dół. A leniwiec pstry to bardzo powolny zwierzak, ale w wodzie potrafi pływać trzy razy szybciej, niż porusza się na lądzie.

Pani Małgosia z uratowanym językiem.

Odpowiedź do zagadki: B. Kolczatka porusza językiem 100 razy na minutę, a mrówkojad wielki nawet 160 razy na minutę.

9-letnia Katie Stagliano w ramach pracy domowej sadi w przydomowym ogródku kapustę. Rośnie ona tak pięknie, że jej główka waży aż 18 kg! Dziewczynka zastanawia się, co z nią zrobić. Wpada na pomysł, żeby oddać ją do jadłodajni dla ubogich – dzięki niej powstaje pożywna zupa dla 270 osób!

Riley Hebbard oglądała w TV program o ludziach w Afryce, którzy uciekają z krajów ogarniętych wojną. Dzieci w obozach nie miały zabawek, a Riley uważała, że każde dziecko powinno je mieć. Dziewczynka postanowiła przekazać swoje zabawki dzieciom z Afryki. I robi to do dzisiaj.

Gdy mama zabrała Nicholas Lowingera do schroniska dla bezdomnych, miał pięć lat. Chłopiec chciał się pochwalić nowymi, podświetlanymi adidasami, ale zobaczył, że przebywające tu dzieci mają strasznie stare, za małe albo za duże buty. A niektóre nie miały ich wcale! Po powrocie Nicholas wybrał swoje najnowsze buty i zaniósł je do schroniska.

„I ty możesz zmienić świat”

Napisała:

Karolina Grabarczyk

Wydawnictwo:

Media Rodzina

Jeśli szukacie książki, która was zadziwi, zaskoczy i... zainspiruje do działania – przeczytajcie „I ty możesz zmienić świat”. To opowieść o dzieciach, które postanowiły ulepszyć świat, dać coś od siebie. Te historie dodają skrzydeł!

Książki poleca Maja Kupiszewska – mama 10-letnich bliźniaków Antka i Stasia, z którymi buszuje po świecie literatury dla dzieci, a odkryciami dzieli się na blogu makiwgiverny.pl.

CHOĆ TAKIE MALUTKIE, STAŁY SIĘ BOHATERKAMI KSIĄŻEK!

Ryjówka to najmniejszy ssak, który występuje w Polsce. Jego ciało ma długość zaledwie 4–6 centymetrów. Do tego ogonek, który mierzy też około 4 centymetry. Ryjówka waży nie więcej niż 7 gramów, czyli tyle co trzy cukierki. Te zwierzątka to straszne głodomorki – dziennie zjadają więcej, niż same ważą!

Nie dość, że będziecie przeżywać niesamowite przygody i świetnie się bawić, to jeszcze dowiecie się mnóstwo ciekawych rzeczy o życiu lasu, o przyrodzie i jej ochronie.

Przeznaczeniem **Dobrzyka**, bo tak ma na imię główny bohater „Sagi o ryjówce”, jest uratowanie lasu przed Czarnym Nieprzyjacielem, który ten las niszczy, zaśmiecając go. Ryjówka wyrusza w pełną niebezpieczeństw wyprawę w poszukiwaniu tajemniczego strażnika lasu. Towarzyszy mu grupa ryjówek innych gatunków: Śmiłka (ryjówka aksamitna), Labhallan (rzęsorek rzeczek), Korina (zębiełek biały) oraz jeż Kosmacz.

Niebezpieczne pociągi, zaskakujące i pełne napięcia sytuacje, brawurowe akcje – te **KOMIKSY** są super! **CZYTAJ** i baw się dobrze.

„Saga o ryjówce”

Napisał: **Tomasz Samojlik**

Wydawnictwo: **Kultura Gniewu**

Zwierzaki cudaki

Są owocowe, kolorowe i... można je jeść. 😊

POTRZEBNE BĘDĄ:

- fartuszek
- plastikowy nóż
- deska do krojenia
- 2 talerze, na których położysz zwierzaki cudaki

SÓWKA

SKŁADNIKI:

zielone winogrona

2 plasterki kiwi

jabłko (lepiej, żeby było miękkie)

JAK TO ZROBIĆ?

Umyj owoce. Każde winogrono przekrój na dwie połówki. Obierz kiwi ze skórki i ukrój dwa plasterki. Wytnij z jabłka trójkątny dziób i dwie nóżki – możesz poprosić o pomoc rodziców, bo czasem jabłko jest twarde i trudno się je kroi. Na talerzu ułóż kształt sowy – popatrz na rysunek obok, jak to zrobić. Połóż plasterki kiwi – to będą oczy. Dołóż dziób i nogi. Gotowe!

JEŻ

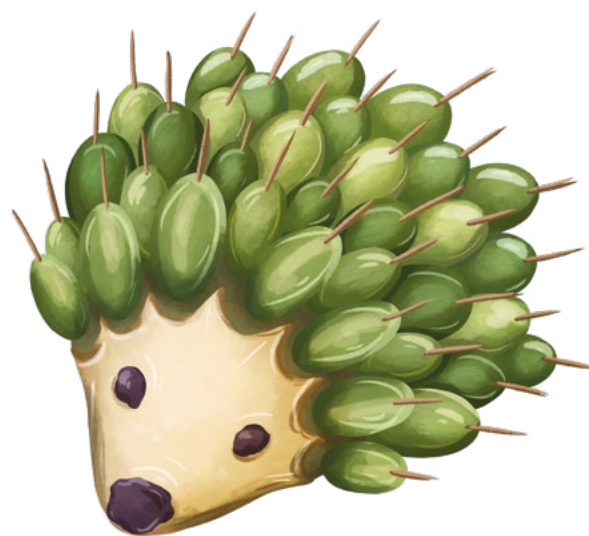
SKŁADNIKI:

gruszka (lepiej, żeby miała wydłużony kształt)

zielone winogrona

2 małe rodzynki i 1 większa rodzynka

wykałaczki

JAK TO ZROBIĆ?

Umyj owoce pod bieżącą wodą. Przekrój gruszkę na pół. Obierz każdą połówkę od góry (ta bardziej wąska część) tak do połowy. Nadziej na wykałaczkę winogrono i wbij patyczek w tułów jeża – zobacz na rysunku, jak to powinno wyglądać. Zrób około 15 takich kolców. Przygotuj czubkiem nożyka dwa dołki na oczy, w które włóż małe rodzynki. Nosek możesz zrobić z większej rodzynki. Owocowy jeż gotowy.

MOJ PRZYJACIEL MOJA PRZYJACIOŁKA

IMIĘ.....

DRUGIE IMIĘ.....

NAZWISKO.....

PSEUDONIM.....

ILE MA LAT

DZIEŃ URODZIN.....

DZIEŃ IMIENIN.....

ZNAMY SIĘ OD MIESIĘCY/LAT

TUTAJ MOŻESZ WKLEIĆ ZDJĘCIE LUB NARYSOWAĆ
PORTRET. MOŻE TO BYĆ WASZ WSPÓLNY PORTRET.

MOJ PRZYJACIEL MOJA PRZYJACIOŁKA

UWIELBIA.

NIE PRZEPADA ZA.

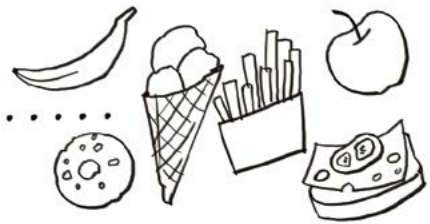
ULUBIONA POSTAĆ
Z KRESKÓWKI.

ULUBIONY PIOSENKARZ.

LUBI CZYTAĆ O

LUBI JEŚĆ.

NAJWIĘKSZA PASJA.

CHCE BYĆ W PRZYSZŁOŚCI.

JAK SIĘ POZNALIŚMY.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

TU ZRÓBCIE ODCISK WASZYCH KCIUKÓW,
NA PRZYKŁAD ZAMOCZONYCH W KOLOROWEJ
FARBIE. KONIECZNIE DOPISZCIE DATĘ WYKONANIA
ODCISKU PRZYJAŹNI.

ZNASZ JAKIŚ FAJNY ŻART?

Poproś o pomoc starsze
rodzeństwo, rodziców... i przyślijcie
żart e-mailem na adres redakcji:
redakcja@kumpel.com.pl
(w temacie: ŻART).

Najśmieszniejsze żarty będziemy
publikować w kolejnych numerach
„Kumpla dla Polonii”.

ŻARTY naszych Czytelników

Siedzi wrona na drzewie
i mówi sama do siebie:
„Jedno skrzydło czarne,
drugie skrzydło czarne...
O rany, wyglądam jak
Batman!

Dwie pchły wychodzą
z kina:
- Idziemy pieszo czy
czekamy na psa?

W tym sezonie
wszyscy noszą
grzywki,
to ja też.

Tak urosłeś,
mój mały, że już
nic nie mieści mi
się w torebce.

Co mówi Japończyk, kiedy widzi szybę?
TOSHIBA.

Jakie są ulubione chipsy hydraulika?
Crunchipsy.

Żarty przysłała Agatka.

Idzie żółw drogą i puka
w latarnię. Podchodzi
kangur i pyta:

- Dlaczego pukasz
w latarnię?
- Bo chcę wejść.
- Ale tam nikogo nie ma.
- Jak to nie ma, jak się
na górze świeci światło.

Dlaczego żaba stoi
z zamkniętymi oczami
przed lusterkiem?
Chce zobaczyć,
jak wygląda, gdy śpi.

Przychodzi struś do sklepu i pyta:

- Ile kosztuje ciasto?
- Osiem złotych.
- A okruszki?
- Nic.
- To poproszę kilogram
okruszków.

Po co słoń ma trąbę?
Żeby się tak nagle
nie zaczynał.

CZEŚĆ!

Jestem Klara. Mam 9 lat i mieszkam w Anglii. Chodzę do 5 klasy szkoły angielskiej i 4 klasy szkoły polskiej. Co dwa tygodnie mam lekcje polskiego w Derby. Uczę się też online. Lubię grać w grę, która nazywa się BlockStarPlanet. Bardzo kocham przyrodę i pokemony.

Pozdrawiam Kacpra i Krzysia z Norwegii oraz kuzynostwo w Polsce: Jagnę, Olafa, Beatę i Stefana.

O GRZYBACH
NAPISAŁA TEŻ
WIERSZYK.
JEST SUPER!
CZEKAMY NA WIĘCEJ
WIERSZY.

„Grzyby”

Ten, który nie lubi grzybów,
nie musi czytać tych rymów.
Bo to będzie wiersz o grzybach,
a nie o ptakach czy rybach.

Muchomory bardzo artystyczne,
ale strasznie toksyczne.
Obok stado żółtych kurek,
co nie mają wcale piórek.

Pole pełne buraków.
i niezbyt pięknych trujaków.
Obok prawdziwki, maślaki,
które są atakowane przez...
ŻARŁOCZNE ŚLIMAKI.

Grzyby
który nie lubi Grzy
musi czytać tych
będzie wiersz

atakowane p
ŻARŁOCZNE
ŚLIMAKI

KLARA JEST GRZYBAMI BARDZO
ZAFASCYNOWANA. NAWET
TATĘ ANGLIKA WCIĄGNĘŁA WE
WSPÓLNE ZBIERANIE
I SPRAWDZANIE OKAZÓW,
A TO ZAJĘCIE W WIELKIEJ
BRYTANII DOŚĆ NIETYPOWE.

Klara lubi też spacerować po okolicy, bo Matlock leży na obrzeżach Parku Narodowego Peak District. Są tu głównie wzgórza i wrzosowiska. Przepiękne krajobrazy.

A TO ZDJĘCIE Z TEGOROCZNYCH WAKACJI W POLSCE. KLARA STERUJE ŻAGŁÓWKĄ DZIADKA KRZYSZTOFA NA JEZIORAKU.

Co to za niezwykłe, kolorowe kamienie? Klara pomalowała je podczas lockdownu i później podarowała sąsiadom oraz angielskiej babci Janet.

NAPISZCIE O SOBIE.

○ O swoich zainteresowaniach, o ulubionych książkach, piosenkach czy filmach.

○ Opowiedzcie też o tym, jak uczyicie się języka polskiego, czy chodzicie do polonijnej szkoły. Powiedzcie nam, co w Polsce podoba Wam się najbardziej.

Czekamy też na zdjęcia, na których będziecie Wy oraz Wasze ukochane zwierzaki, kolekcje, przytulanki... Możecie dołączyć pozdrowienia dla rodziny, przyjaciół, kolegów, a może kogoś bliskiego z Polski.
CHCEMY WAS POZNAĆ!

Poproście rodziców o pomoc i przyslijcie wszystko e-mailem na adres: redakcja@kumpel.com.pl (w temacie: POZNAJEMY SIĘ).

UWAGA! UWAGA!

Polonijny Dzień Dwujęzyczności, czyli Polish Bilingual Day, w tym roku obchodzony będzie w dniach **17–18 października**. Pomysłodawcą i organizatorem dnia polskiego języka jest Fundacja Dobra Szkoła Nowy Jork/DSNY Foundation, która na swojej stronie zamieszcza

m.in. quizy, ciekawostki i konkursy, do których można zasiąść w grupie, ale i pojedynczo, i korzystać nie tylko „od święta”, a przez cały rok. Czeka na Was mnóstwo fantastycznych wydarzeń!

Więcej informacji:

www.polishbilingualday.com

KONKURS PLASTYCZNY „Kalendarz dla Niepodległej”

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zaprasza do konkursu, w którym prace konkursowe powinny przedstawiać wybrane wydarzenia i postaci, które miały znaczący wpływ na rozwój państwa polskiego i budowę jego niepodległości

z uwzględnieniem miesiąca, w którym dane wydarzenie miało miejsce. Nazwę miesiąca należy umieścić w dowolnym miejscu na ilustracji. Regulamin przewiduje możliwość wykonania kalendarza również w parach lub grupach (maksymalnie 4 osoby).

Prace należy nadesłać do

31 października 2020 roku.

Na laureatów konkursu czekają ciekawe i rozwijające nagrody!

Więcej informacji: www.orpeg.pl

KONKURS PLASTYCZNY „MOJA POLSKA”

Zadaniem konkursu jest stworzenie pracy plastycznej wykonanej w dowolnej technice prezentującej artystyczną wizję związaną z tematem konkursu „Moja Polska”. Najlepsze prace konkursowe zostaną opublikowane na stronie internetowej organizatora. Autorzy trzech najlepszych prac otrzymają też nagrody rzeczowe.

Prace konkursowe należy wysłać na adres e-mail: **info@silesia.lv** nie później niż do **18 października 2020 roku.**

Więcej informacji: www.silesia.lv/pl/2020/09/konkurs-plastyczny-moja-polska/

**Konkurs Plastyczny
„Moja Polska”**

**Vizuālās Mākslas Konkurss
„Mana Polija”**

 SILESIA

www.silesia.lv
[fb.com/SilesiaLV](https://www.facebook.com/SilesiaLV)
[@SilesiaLV](https://www.instagram.com/SilesiaLV)

MIĘDZYNARODOWY projekt

„Królowa Pyra i godejcie po naszymu - poznanie pyry i gwary wielkopolskiej”

Głównym celem projektu jest przedstawienie ziemniaka ze stron, z których jeszcze dzieci go nie znają, oraz uświadomienie im, że ta „zwyčajna” roślina jest ważną częścią naszego życia. Ponadto uczniowie będą mieli okazję zaobserwować różne odmiany polszczyzny, zapoznać się z gwarą poznańską.

Oto kilka pomysłów na realizowanie tematu: wyścig w workach od pyr, rzut pyrą do koszyka, wykonanie prac plastycznych oraz przedmiotów dekoracyjnych z pyr, przygotowanie krochmalu czy potrawy z ziemniaka. Projekt trwa do 1 grudnia 2020 roku. Przez cały czas można przysyłać sprawozdania z wykonanych zadań – będą one prezentowane na FB organizatora. Uczestnicy projektu otrzymają pamiątkowe dyplomy. Organizator: Stowarzyszenie „Klub Nauczycieli Polskich i Polonijnych GNIAZDO PL” w Gnieźnie (e-mail: klub-nauczycieli-pl@wp.pl).

KONKURS PLASTYCZNY

„Jan Paweł II miał kiedyś tyle lat co ja”

Zapraszamy dzieci polonijne z Belgii do udziału w konkursie plastycznym z okazji 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II. Praca powinna przedstawiać etap życia Jana Pawła II, który jest zgodny z wiekiem uczestnika, i może zostać wykonana dowolną techniką: malarstwo, grafika, rysunek, collage lub inne techniki na płaskim podłożu, o dowolnym formacie lub w technice elektronicznej.

Prace należy wysłać drogą elektroniczną na adres:

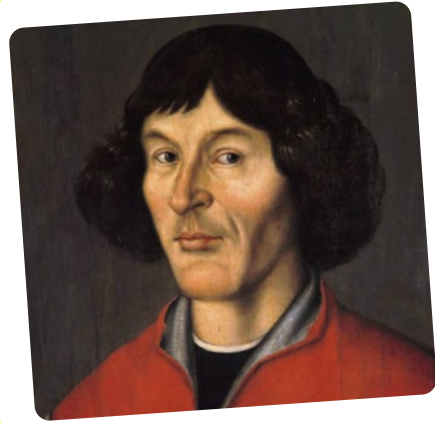
bruxelles@umwm.malopolska.pl

Termin nadsyłania mija

16 października 2020 roku. Prace będą oceniane w trzech kategoriach wiekowych.

Więcej informacji: <https://www.malopolska.pl/samorzad/wspolpraca-miedzynarodowa/przedstawicielstwo-w-brukseli>

Coś ciekawego dzieje się w Waszej polonijnej szkole lub organizacji? Realizujecie fajny projekt lub organizujecie świetny konkurs? Czekamy na informacje od Was: redakcja@kumpel.com.pl

MIKOŁAJ KOPERNIK

Żył w latach: 1473–1543

Wykonywane zawody:
astronom, lekarz, matematyk,
prawnik, ksiądz (biskup)

ZAPAMIĘTAJ
WIERSZYK
O KOPERNIKU!

*Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię,
polskie wydało go plemię.*

Co trzeba o nim wiedzieć?

Kiedyś ludzie uważali, że to Ziemia jest najważniejsza i znajduje się w centrum wszechświata. Mikołaj Kopernik udowodnił, że Ziemia, która ma kształt kuli, obiega Słońce. Podobnie jak i inne planety w Układzie Słonecznym.

To najslawniejszy obraz przedstawiający Mikołaja Kopernika, który obserwuje niebo.

„Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem”, obraz Jana Matejki